

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nauicula siue speculum fatuoru[m] Prestantissimi
sacraru[m] literaru[m]**

Geiler von Kaysersberg, Johannes

Argentorati, 24. Jan. 1513

94 Sperantiu[m] de hereditate (Erb narren) Nole. Sperare hereditatem
terrestre[m]: no[n] sperare hereditate[m] celestem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70346)

Sp̄erantiū hereditatem

ad restitutiōem possent exhortari: inferno deteriorēs q̄ in passione dñi q̄ sua nō erāt restituit: z Juda q̄ p̄nia ducit triginta denarios restituit. Similes plane bufoni in h̄ q̄ de terra pascit z de vinea exit cū flores re incipit/nō valēs eius odorē sustinere. Sic z vsurarius terrenis pascit z delectatur: ab ecclā exit ad odorē vbi diuini: si em̄ p̄sentit q̄ sermo debeat ibi fieri/fugit in aliā ecclā audire missam: cum potius intrare deberet si extra ecclā esset. Cum scriptū sit Eccl. xliij. de sacra scriptura: Quasi balsamū nō mixtū odor meus. Ergo nō p̄uertuntur Rogamus dñm.

Fer. v. post Oculi. vii. Partij. Thome de Aq.

Stulcorū infinitus est numerus. Eccl. i. Euangelium.

Nonagesima quarta turba stulcorū est: sperantiū de hereditate (Erb narren) Ipi sunt mali filij q̄ desiderāt mortē parentū vt eis succedāt: mali rami infideles suis radicibus: de q̄b̄ Sap. iij. Confringent rami incōsummāti. Rami recipiūt z ad se trahūt sugūtq; humorē de radice/nihil autē remittūt/sed in fructus pducūt. Sic illi mali filij sugūt ad se bona parentū: nihil autē refundunt etiā parentibus in necessitate p̄stitutis: sed fructibus suis. i. pueris ad ministrāt: cū tñ in extrema necessitate pot̄ parentibus q̄ filijs est; subueniēdū. Sic z parentes instar radicū affectū dilectōis in ramos filios. s. trāsmittūt: sed nō ecōtra filij humorē dilectōis sed in plerū. itaq; q̄ ad affectū z effectū nihil remittūt. Rami p̄terea dū teneri sunt/a radice et trūco educunt z nutriunt: sed magni facti z ponderosi truncū suū z radices de terra eradicāt. Sic z q̄dā mali filij dū puuli sunt z tenelli educūt/z educant nutriūtq; a radicibus z trūcis parentū suoz: at vbi p̄senuerint z masculi fuerint facti/nutunt radices illas parentes/q̄ntuz in eis est euellere de terra z eradicare/p̄ desideriiū mortis eoz. p̄ hereditatē h̄ndā. Uellet igit̄ eos eradicari de terra viuētū/z in aliā terrā: scz cimiterij/in terrā mortuoz. p̄fundū plātari: q̄ si nō tā cito sic uellet eradicati fuerint/cruciat̄ expectatōe: eos litigijs p̄ donis z hereditatis diuisione turbāt z affligūt. Rami tādē q̄ aptadi sūt ad edificiiū/suaui valde z cū diligētia p̄cidunt: z ne male cadāt cauet. Ceterū q̄ ad ignē veniūt mittēdi/sine obseruatōe/vt p̄ringit abscondunt: neq; quō cadēt curat. Sic boni filij q̄s deo ad edificiiū celestis hierlm̄ ordinauit: a deo p̄ securim mortis curialit̄ abscondunt/z ne cadāt male cauet: at mali rami/mali filij/incōsummāti pctōres /ad ignē eternū parati p̄fringent ab eo totalit̄/vt cadāt in ignē eternū: sicut ipe p̄mittit p̄ Psal. Confringā eos nec poterūt stare: cadēt sub p̄pedes meos. Et iuste q̄dē p̄fringent cū sint rami nō faciētes fructū/nisi mortifex z nullū vsui aptū: qz opa deordinata p̄ra deū z rectā rōnem. Ecce hi sunt fatui nostri: z p̄nt duabus nolis diuisci.

Prima nola est: sperare hereditatē terrestre. Sunt plane qdam q̄ X
 sperāt se hereditatē nacturos p̄ mortē parētū: z tñ vt fatui ve decipi
 unt. Et cur fatui: ideo qz p̄t impediri/p̄t differri/potestqz auferri. Pri
 mo p̄t impediri/qz eoz hereditatē nō habebūt/q̄uis vt putāt sint val
 de certi. Nam vez est puerbiū Marci Catonis sapiētissimi senis ap̄
 Bel. q̄ dicere solebat: Sepe audiui: inter os atqz offam multa interues
 nire posse: sic illis accidet. Et quō inq̄s possem impediri: hoc mō: qz ip
 se bona illa alteri in testamēto relinq̄t: z aliū herede p̄stituat: etiam in
 paupes distribuat p̄t tua demerita. Quēadmodū fecit miles: de q̄ in
 spe. ex employ legi dist. ix. crem. clviij. Scdo poteris impediri ex pte
 tuū. Dicis em̄ scio: nō p̄t h̄ hoc mō fieri: testamēta talia nulli sunt mor
 meti. Et qdē h̄ scio: qz in piculū aiay z in dānatōem p̄petuā eoz q̄ p̄
 bibēt h̄ sit. Sed nihilomū vt dixi h̄ nō obstante/ipediri poteris ab he
 reditate ex pte tuū. Citius em̄ poteris mori q̄uis iuuenis sis: nimirū
 etiā pelles vituloz multo/immo multo p̄les qz vaccay repiunt. Non
 oibz qd̄ Sumeoni factū est p̄tinget/ vt certus sit se nō mortuū. donec
 videat dñm. Absolō iuuenis expectās mortē patris vt regnū heredi
 taret/obit turpē añ p̄em: neqz regnū p̄sequit/ qd̄ tñ iam in faucibz
 tenebat: z vtiqz nedū inter os/sz etiā fauces z offam sensit obicē. Solet
 de misericorditer iuuenū aliqñ extinguere vitā: vidēs qz si supuines
 rent essent p̄dituri aiās. Sile facit q̄ diligit in ludo lucrātem: de q̄ ris
 met qz denuo p̄ditur/ sit lucrata: facit extingui lumē ad qd̄ ludif. Sic
 de ex amore extinguit talibz dilectis lumen vite: ad qd̄ p̄dituri essent
 aiās suas/quas ad huc tenēt lucratas. Scdo fatuus es qz heredi
 tas p̄t differri: esto em̄ qz non impediat/qn̄ tādē p̄sequaris eam: sed
 tñ diu posthac interim qd̄ fiet: gradē cruciatū patieris in tali expe
 ctatōe. Quid em̄ sperare est nisi p̄dere/affligi/torq̄ri/sine tranq̄llitate
 esse: immo vt d̄t Fran. Pe. Uix vllū vite tediū expectatōe molestius.
 Uide Frā. de re. for. li. dia. j. ca. x. Tertio fatuū qz p̄t auferri. Esto cō
 sequaris: qd̄ q̄so p̄sequit/ es: nunq̄d p̄manēs tibi: nō p̄fecto: sz qd̄ z tu
 in b̄zem es relictur. Hereditas tecū nō manebit/sz a te rursus ad ali
 os migrabit: volubilia sunt bona mortaliū: rotūdā nūmi p̄cipue for
 mā dicūt vt p̄petuo rotē motu. Quesiisti hereditatē successorū tuoz:
 mestus forsan gauisuro/sollicitus ocioso/z sperasti de alio: p̄t idē ali
 de te sperēt. Adeptus es o frater hereditatē: esto: qd̄ q̄so adeptus es: ter
 ram/papilionē pictū/immo nihil. Dormierūt somnū suū z nihil inue
 nerūt i manibz suis. Et o vtinā nihil essz qd̄ hereditasses: z nō aliqd̄ no
 ciuū/nō laq̄um/lapidē molarē p̄mentē cor: z strāgulatē sp̄m̄ vitales
 charitatis z gr̄e. Plane id facere solēt diuitie suis possessozibz. Q̄ si sa
 cerdoti successisti/mercuriū viuū (quecksilber) oim̄ tuoz bonoz cons
 umptiū hereditasti.

Secūda nola est: non sperare de hereditate celesti. Hec est o fr̄s j

Spectantiū hereditatem

vere hereditas nostra: quā expectare omni desiderio ⁊ q̄rere debemus.
Habem⁹ in terris patrē ⁊ hereditatē terrene substantie. Habemus autē
⁊ in celis patrē ad quē clamam⁹: Pater noster q̄ es in celis. Est ⁊ illic
nobis hereditas regni celoz: ad hāc aspirare opz amplissimis neruis
ad hāc glam/ad h̄ dñum/ad h̄ calibetū sacerdotiū (stebele pfrund) vbi
nō erugo nec tinea demolit: nec grādo nec exercit⁹ nocere p̄t. Nec men-
sa vbi comedit cū rege: hec hereditas quā solū q̄siuit/rogauit ⁊ deside-
rauit rex David: Unā petij a dño hāc req̄ram/vt inhabitem in domo
dñi. Item: Portio mea dñe in terra viuētium. Dñs pars hereditatis
⁊ mee. **2** **Q**uare cor/cui nō sufficit tāta hereditas/q̄ dñs est. Sc̄do ad
hanc vt aditatur obnixe hortat dñs in euāgelio/vt audistis: Opa-
mini cibū nō q̄ perit/celestē. s. nō terrenū. Et alibi: Contēdite intrare p̄
angustā portā. Rursum: Primū q̄rite regnū dei ⁊ iusticiā eius: ⁊ hec
3 oīa adiciēnt vobis. Clamat ⁊ sc̄tus Paul⁹: Que sursum sunt q̄rite:
vbi dñs Iesus est in dextra dei sedēs: q̄ sursum sunt sapite/nō q̄ sup ter-
rā. **Q** dñe de⁹ me⁹: s̄ sapiūt nobis terrena plusq̄ celestia/moda pl⁹
q̄ iusta: iō plus tpalia q̄ regnū ⁊ eius iusticiā q̄rimus. Regnū celestis
hereditatis nobis nō sapit: infectus em̄ est nobis gustus affectōe terre-
narū voluptatū. Ceterz affectōe ⁊ modi pp̄ij imbutū est cor nostrz: idēo
iusticie affectio locū nō hz. Itaq; neq; finis regnū/neq; media/iusticia
s. sapiūt nobis: cepe/allia/pepones/ ⁊ carnes egypti fauces infecerunt:
Et qd̄ igit faciem⁹/vt opemur opa dei/q̄tenus p̄sequimur hereditatem
1 celestē: Fac in p̄mis fias filius p̄ grām. Habet deus filiū naturalē ⁊ le-
gitimū Eb̄m dñm p̄mogenitū. Habet ⁊ filios legitimos/nō natura-
les/adoptiuos. Talis fias/ ⁊ habet is p̄tez cū naturali filio in heredita-
te. Si filij ⁊ heredes: heredes qd̄ dei/coheredes at̄ ch̄i. Talis fili⁹ fie-
ri potes. Dedit em̄ eis p̄tatem filios dei fieri/bis q̄ credūt in noīe eius
2 ⁊ zc. **L**ave ne mancas spurius/pctōz mortalis. Nō mancas ociosus/sz
opare in domo patris aliqd̄. Qui seminat metere sperat: nō at̄ q̄ nō se
seminat: als̄ vana est spes illius. Sap. iij. Dilige deū ⁊ primū/ ⁊ scrua
ei⁹ mādata: h̄ est opus dei. Sed ⁊ diffinitio spei h̄ innuit. Est em̄ expe-
3 ctatio future b̄titudinis veniēs ex dei grā ⁊ meritis p̄cedētibz. Tolle
q̄ merita opoz: ⁊ abstulisti spem. Spei aduersat̄ p̄mo voluptas: sc̄do
diffidētia resistendi: tertio despatio de venia: vt d̄ in sum. p̄di. in fine.
3 **A**duersitates patiēter patere. Qui sustinet diētā ⁊ sudorē sperat sani-
tatē: ⁊ q̄ patiēter sustinet aduersa p̄ potētī ⁊ bono dño/magnā sperat
mercedē. Sic ⁊ tu hec faciens spera sup hereditate p̄sequēda. Verissī-
mū signū q̄ filius dei es/ ⁊ futurus heres regni: bona faceret mala pa-
ti: ait Berson in tractu de indulgen. Rogemus dñm.

Feria. vi. post Oculi. viij. Martij.

Stulroz infinitus est numerus. Ec̄s. j. Euangelium.